

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Petry Weissové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **T. L. N.**, zast. Mgr. Ing. Janem Lerchem, advokátem, se sídlem Bedřicha Smetany 2, Plzeň, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 9. 2018, č. j. MV-16001-4/SO-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 22. 4. 2020, č. j. 30 A 248/2018 - 39,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek vůči rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 22. 4. 2020, č. j. 30 A 248/2018 – 39.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán prvního stupně“), rozhodnutím ze dne 1. 12. 2017, č. j. OAM-31209-33/DP-2016, zamítlo žádost žalobce o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem podnikání osoby samostatně výdělečně činné a neprodloužilo platnost povolení k dlouhodobému pobytu podle § 44a odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), ve spojení s § 35 odst. 3, § 37 odst. 2 písm. b) a § 56 odst. 1 písm. j) a odst. 2 písm. b) téhož zákona, neboť byla zjištěna jiná závažná překážka pobytu žalobce na území České republiky a žalobce v uplynulých 5 letech porušil povinnost stanovenou citovaným zákonem.

[2] Žalovaná v záhlaví uvedeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

[3] Žalobce podal proti rozhodnutí žalované žalobu u Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), který ji shora označeným rozsudkem zamítl.

[4] Rozsudek krajského soudu (dále jen „napadený rozsudek“) nyní žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadá kasační stížností.

[5] Součástí kasační stížnosti učinil stěžovatel rovněž návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. V něm uvádí, že výkon napadeného rozsudku (resp. napadeného rozhodnutí) by znamenal závažný zásah do jeho soukromého života, neboť v České republice žije již 12 let. Rovněž by nutnost vycestování z území České republiky pro stěžovatele znamenala ztrátu obživy, jelikož zde podniká jednak jako živnostník a jednak jako jednatel obchodní společnosti

VAHD s.r.o. a na své podnikatelské činnosti je existenčně závislý. Stěžovatel také zdůrazňuje, že výkon napadeného rozsudku (resp. napadeného rozhodnutí) by mohl způsobit újmu na jeho právu na spravedlivý proces. Pro výkon tohoto ústavního práva je totiž nezbytné, aby účastník řízení zůstal na území České republiky až do skončení řízení. I když je účastník řízení zastoupen advokátem, k právu na spravedlivý proces náleží i právo účastníka řízení vystupovat před soudem osobně, být v kontaktu se svým zástupcem a udělovat mu konkrétní pokyny.

[6] Stěžovatel nakonec poukazuje i na to, že přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nemůže vzniknout žádné osobě újma a nedošlo by ani k rozporu s důležitým veřejným zájmem. Stěžovatel vysvětluje, že z napadeného rozhodnutí ani z napadeného rozsudku nevyplývá, že jeho pobytem na území České republiky by mohl být poškozen veřejný zájem. Správní orgány mu sice kladly za vinu protiprávní jednání v letech 2015 a 2016, čímž odůvodňovaly odeprání prodloužení jeho pobytu v České republice, je ale zřejmé, že v posledních letech stěžovateli nikdo jiné protiprávní jednání nevytýkal.

[7] Žalovaná ve vyjádření k žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti uvedla, že s ohledem na důvod zamítnutí žádosti stěžovatele o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání, kterým bylo neplnění účelu pobytu a výkon závislé práce, nepovažuje přiznání odkladného účinku kasační stížnosti za žádoucí z hlediska ochrany veřejného zájmu.

[8] Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku a dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro vyhovění tomuto návrhu podle § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 téhož zákona.

[9] Podle § 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; přitom se užíje přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[10] Z četné judikatury Nejvyššího správního soudu lze dovodit, že institut odkladného účinku se primárně vztahuje k žalobě jako prostředku ochrany veřejných subjektivních práv. Kasační stížnost je však mimořádným opravným prostředkem směřujícím proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu. Odkladný účinek vůči pravomocnému rozhodnutí by proto měl být přiznáván pouze v ojedinělých případech, pro něž zákonodárce užil slova o „nepoměrně větší újmě“. Přiznáním odkladného účinku se totiž prolamují právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Tímto zákonným postupem je meritorní rozhodnutí o kasační stížnosti, nikoliv přiznání odkladného účinku (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2013, č. j. 5 Afs 84/2012 - 33).

[11] Pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti musí být v souladu s usnesením rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 - 58, splněny tři materiální předpoklady: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu, 2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, 3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

pokračování

[12] Kasační soud vycházel zejména z předpokladu, že nedojde-li k odkladu právních účinků napadeného rozsudku do doby jeho rozhodnutí o kasační stížnosti, bude stěžovatel v důsledku právních účinků pravomocných a vykonatelných rozhodnutí správních orgánů nucen opustit území České republiky, a to ještě před rozhodnutím o kasační stížnosti. Vycestování stěžovatele by přitom vzhledem k jeho stávajícím poměrům, jak je vylíčil v návrhu na přiznání odkladného účinku, nepochybně zasáhlo do jeho soukromé a pracovní sféry, neboť na území České republiky žije 12 let a na své podnikatelské činnosti je zde existenčně závislý, jelikož je zdrojem jeho obživy. Ačkoliv může stěžovatel ze země původu opět požádat o povolení k dlouhodobému pobytu, obtíže spojené s vycestováním, s řízením o případné nové žádosti o udělení pobytového oprávnění a s případným návratem do České republiky shledal Nejvyšší správní soud jako reálnou hrozbu vzniku nenahraditelné újmy, která by mu mohla vzniknout v případě nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Nucené vycestování mimo území České republiky by nadto mělo za následek ztížení možností stěžovatele uplatňovat svá práva v řízení u soudu, přestože je zastoupen advokátem.

[13] Naopak Nejvyšší správní soud pokládá za nepravděpodobné, že by v případě přiznání odkladného účinku kasační stížnosti hrozila újma jiným osobám, jelikož tomu žádné indicie nenasvědčují. Kasační soud tak vyhodnotil, že újma, která by mohla v případě nepřiznání odkladného účinku vzniknout stěžovateli, je nepoměrně větší, než jaká by mohla vzniknout jiným osobám.

[14] Nejvyšší správní soud rovněž neshledal existenci skutečností, pro které by přiznání odkladného účinku bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem. K otázce možného rozporu s důležitým veřejným zájmem se Nejvyšší správní soud vyjádřil již v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 - 25, v němž dospěl k závěru, že „[p]okud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu brozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážit intenzitu brozícího zásahu do základního práva svědčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 – 131, č. 1698/2008 Sb. NSS)“.

[15] V nyní posuzovaném případě nelze přehlédnout, že důvody, pro něž byla stěžovatelova žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu zamítnuta, nejsou natolik závažné, aby jeho další, avšak přesto časově omezené dobou řízení o kasační stížnosti, setrvání na území představovalo rozpor s důležitým zájmem, kterým je zde zájem státu, aby se na jeho území nacházely pouze osoby mající k tomu potřebné oprávnění.

[16] Kasační soud tudíž dovedl naplnění všech shora vymezených podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, a proto kasační stížnosti odkladný účinek přiznal. Učinil tak ve vztahu k napadenému rozsudku (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019 - 38). Vzhledem k tomu, že krajský soud žalobě stěžovatele odkladný účinek usnesením ze dne 20. 11. 2018, č. j. 30 A 248/2018 - 17, přiznal fakticky se tak do meritorního rozhodnutí o kasační stížnosti obnovuje i odkladný účinek ve vztahu k vykonatelnosti napadeného rozhodnutí.

[17] Závěrem Nejvyšší správní soud připomíná, že usnesení o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat budoucí rozhodnutí o věci samé.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 14. července 2020

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu